

Název rigorózní práce

Autonomie církví v ČR jako výraz svobody náboženského vyznání a její zákonné limity

ABSTRAKT

Rigorózní práce se zabývá ústavně zaručenou autonomií církví a náboženských společností jako jedním z podstatných prvků svobody náboženského vyznání. Zkoumá, co vše je jejím nezbytným obsahem a hledá nejvýše přípustné limity při jejím zákonném omezování v demokratickém právním státě (obecně) a v České republice (konkrétně). Autonomii církví a náboženských společností představuje jako neoddělitelnou součást svobody náboženského vyznání, která patří k nezadatelným lidským právům a svobodám.

Obecná část práce rozebírá zejména obsah svobody vyznání a obsah církevní autonomie, přičemž se snaží vymezit její nejvýše přípustné limity zejména skrze vývoj ústavněprávní úpravy v jednotlivých evropských státech (porovnává texty jejich ústav) a skrze hojnou judikaturu Evropského soudu pro lidská práva. Zvláštní část práce se věnuje vývoji svobody vyznání a církevní autonomie na území dnešní České republiky od recepce rakouského práva za první republiky, přes „období temna“ za komunistické totality po dnešek. Obsáhlá část je věnována novodobé judikatuře Ústavního soudu k otázce svobody náboženského vyznání i k jednotlivým prvkům církevní autonomie.

Zvláštní důraz je kladen na hospodářskou samostatnost církví a náboženských společností, jejíž řešení bylo v České republice i po návratu k hodnotám demokratického právního státu po roce 1989 přes dvě desetiletí odkládáno. Práce rozebírá ústavněprávní aspekty chybějícího majtkového vyrovnání státu s církvemi, zrod zákona o majtkovém vyrovnání i jeho principy a zejména podrobně ukazuje, jak k tomuto řešení přispěl Ústavní soud svým vytrvalým

judikatorním tlakem. O majetkovém vyrovnání státu s církvemi a odpojení jejich hospodaření od státního rozpočtu je pojednáno jako o otázce výsostně ústavněprávní. V závěru práce porovnává, jak se zvýšila úroveň církevní autonomie a s ní i úroveň svobody vyznání v České republice v důsledku přijetí zákona o majetkovém vyrovnání státu s církvemi a náboženskými společnostmi v roce 2012.

Klíčová slova: svoboda vyznání; autonomie církví; majetkové vyrovnání